

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj 01 0 K 018040 23 Kž 2
Sarajevo, 26.02.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Ismete Mujanović kao predsjednice vijeća, Sonje Radošević i dr. sc. Mirze Hukeljića kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničarke Mevlide Šete, u krivičnom predmetu protiv optuženog R.H., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbi kantonalne tužiteljice iz Bihaća, izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 018040 23 K 2 od 23.10.2023. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 26.02.2024. godine, u prisustvu federalnog tužitelja Dragana Stupara i branitelja optuženog R.H., advokata Amira Kajtezovića iz Velike Kladuše, a u odsustvu uredno obavještenog optuženog Ramiza Hodžića, donio je

R J E Š E N J E

Uvažava se žalba kantonalne tužiteljice iz Bihaća, ukida se presuda Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 018040 23 K 2 od 23.10.2023. godine i određuje održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Bihaću broj 01 0 K 018040 23 K 2 od 23.10.2023. godine optuženi R.H., je na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen od optužbe da je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ). Na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava. Oštećena P1 je sa imovinskopравnim zahtjevom upućena na parnični postupak.

Protiv ove presude žalbu je izjavila kantonalna tužiteljica iz Bihaća (kantonalna tužiteljica), zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se uvažavanjem njene žalbe pobijana presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Branitelj optuženog R. H., advokat Amir Kajtezović iz Velike Kladuše, je podnio odgovor na žalbu kantonalne tužiteljice, s prijedlogom da se ta žalba odbije kao neosnovana i potvrdi prvostepena presuda.

Federalni tužitelj je podneskom broj T01 0 KTRZZ 0029458 23 4 od 18.12.2023. godine predložio da se uvaži žalba kantonalne tužiteljice iz Bihaća, prvostepena presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u smislu odredbe člana 319. stav 3. ZKP FBiH (u odsustvu uredno obavještenog optuženog, budući da je njegov branitelj potvrdio da je optuženi spriječen da prisustvuje sjednici i da je saglasan da se ista održi u njegovom odsustvu), federalni tužitelj je ostao kod osnova, navoda i prijedloga iz žalbe kantonalne tužiteljice, kao i kod navoda i prijedloga iz podneska od 18.12.2023. godine. Na istoj sjednici, branitelj optuženog je ostao kod navoda i prijedloga iz datog odgovora na žalbu kantonalne tužiteljice.

Ovaj sud je na osnovu člana 321. ZKP FBiH ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti da li je na štetu optuženog povrijeđen Krivični zakon, pa je imajući u vidu i navode iz odgovora na žalbu, odlučio kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Kantonalna tužiteljica u žalbi ukazuje da prvostepeni sud, pri donošenju pobijane presude, uopće nije izvršio ocjenu dokaza optužbe i to kako pojedinačno tako i u međusobnoj vezi, a potom i u odnosu na dokaze odbrane, niti je naveo iz kojih razloga dokazima optužbe ne poklanja vjeru, odnosno iz kojih razloga dokazima odbrane poklanja vjeru. Obzirom da je u pobijanoj presudi u potpunosti izostala ocjena dokaza optužbe, niti ista sadrži razloge o neprihvatanju dokaza optužbe, to pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH. Kako prvostepeni sud u ponovnom postupku nije otklonio navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, na koju mu je ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 Kž od 06.09.2023. godine, učinjena je i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH jer je takvo postupanje prvostepenog suda bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje pobijane presude.

Ovi žalbeni navodi kantonalne tužiteljice su osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude doista proizilazi da je prvostepeni sud, od 5. do 20. strane, iznio sadržaj dokaza optužbe (iskaze svjedoka i oštećene, iskaz i Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatrijske i psihološke struke), te sadržaj dokaza odbrane (od 20. do 24. strane), a potom se u nastavku bavi analizom dokaza odbrane, uz potpuni izostanak analize i ocjene dokaza optužbe i navođenja razloga zbog kojih dokazima optužbe ne poklanja vjeru. Navedeno ima za posljedicu učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, jer uslijed takvog propusta pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama. Također, prvostepeni sud nije otklonio navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju mu je ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 Kž od 06.09.2023. godine, pa je, kako se osnovano žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje, pored naprijed navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH, jer je takvo postupanje prvostepenog suda bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Potom, kantonalna tužiteljica u žalbi ukazuje da je prvostepeni sud, na stranama 27. i 28. pobijane presude, prilikom ocjene iskaza oštećene P1, naveo da je oštećena P1 u svom

iskazivanju pokazala određene nesigurnosti i razlike, nedosljednost u iznošenju posebno spornih činjenica, što proizilazi iz njenih iskaza iz istrage, iako iskazi iz istrage oštećenoj prilikom direktnog i unakrsnog ispitivanja nisu predočavani i nisu uloženi kao dokazi u spis suda. Iz navedenih razloga prvostepeni sud je po mišljenju kantonalne tužiteljice učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH i to je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude. Kako prvostepeni sud u ponovnom postupku nije otklonio ni ovu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, na koju mu je također ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 KŽ od 06.09.2023. godine, učinjena je i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH, jer je to bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje pobijane presude.

Ovi žalbeni navodi kantonalne tužiteljice su osnovani.

Iz zapisnika o glavnom pretresu od 17.10.2022. godine, na kojem je svjedočila oštećena P1, vidljivo je da zapisnici iz istrage o ispitivanju oštećene nisu korišteni na glavnom pretresu u smislu odredbe člana 288. stav 1. ZKP FBiH, odnosno ni optužba ni odbrana nisu navedene zapisnike predložili oštećenoj da se očituje o eventualnim razlikama u kazivanjima, niti su zapisnici iz istrage o ispitivanju oštećene uloženi kao dokaz u sudski spis. Unatoč tome, prvostepeni sud je prihvatio navode odbrane iznesene u završnim riječima i izvršio ocjenu iskaza oštećene na osnovu dokaza (zapisnika iz istrage), koji uopće nisu izvedeni na glavnom pretresu, što je suprotno odredbi člana 296. stav 1. ZKP FBiH, kojom je propisano da sud zasniva presudu samo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu. Budući da je prvostepeni sud svoj zaključak o ocjeni vjerodostojnosti iskaza oštećene, zasnovao i na iskazima oštećene iz istrage koji nisu izvedeni kao dokazi u postupku pred prvostepenim sudom, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je prvostepeni sud nepravilno primijenio odredbu člana 296. stav 1. ZKP FBiH i da je to bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, odnosno da je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH. Nadalje, kako prvostepeni sud nije otklonio navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju mu je ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 KŽ od 06.09.2023. godine, to je učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH, jer je takvo postupanje prvostepenog suda bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Nadalje, kantonalna tužiteljica ukazuje da prvostepeni sud nije cijenio iskaz oštećene P1 na način kako to zahtjeva odredba člana 296. stav 2. ZKP FBiH. S tim u vezi navodi da prvostepeni sud nije poklonio vjeru iskazu oštećene iz razloga što je oštećena u svom iskazu iskazala određene nesigurnosti u iznošenju spornih činjenica, ne precizirajući o kojim konkretno nedosljednostima i nesigurnostima se radi i u čemu se one ogledaju, uz obrazloženje da je njen iskaz neuvjerljiv i iskonstruisan jer se ne slaže sa bilo kojim drugim iskazom. Pored navedenog, prvostepeni sud, iskaz oštećene prije zaključka da se istom ne može pokloniti vjera, uopće nije cijenio ni u odnosu na iskaze, te Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatrijske i psihološke struke, iz kojih slijedi da je oštećena psihički oboljela nakon inkriminisanog perioda (da su kod oštećene nastupile trajne promjene ličnosti, povišeno stanje osjećaja tuge, patološka anksioznost, depresivnost na nivou neurotičnosti i socijalna fobija – ne smije, ne želi, ne može da izađe vani, ako izlazi to je samo kad mora u pratnji nekoga u koga ima povjerenja, jer se plaši da će sresti osobu koja joj je to uradila), te da iz iskaza vještaka proizilazi da su nakon

obavljenog intervjua, zaključili da oštećena nije sklona laganju i da se radi o iskrenoj osobi. Iz navedenih razloga, po mišljenju kantonalne tužiteljice, budući da je nepostupanje suda po odredbi člana 296. stav 2. ZKP FBiH bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, učinjena je i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH. Pored navedene, kantonalna tužiteljica smatra da je učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH i da je to bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, budući da je na naprijed navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka, ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 Kž od 06.09.2023. godine, a prvostepeni sud u ponovnom postupku istu nije otklonio, odnosno nije postupio po uputama iz navedenog rješenja.

I ovi žalbeni navodi kantonalne tužiteljice su osnovani.

Iz obrazloženja pobijane presude, kada je u pitanju ocjena iskaza oštećene P1, prvostepeni sud je naveo razloge koji se mogu sumirati na način da je oštećena u svom kazivanju iskazala i pokazala određene nesigurnosti i razlike, te nedosljednost u iznošenju posebno spornih činjenica na koje je odbrana ukazala, zbog čega je prvostepeni sud zaključio da je iskaz oštećene neuvjerljiv i djelimično iskonstruisan i da se ne slaže sa bilo kojim drugim iskazima ispitanih svjedoka, da niti jedan od ispitanih svjedoka nije potvrdio da je optuženi bilo kojeg zatočenika logora izvodio iz prostorija u kojima su boravili (ovaj sud primjećuje da su u pitanju tvrdnje svjedoka odbrane), da je izuzetno sporno svjedočenje oštećene koja je tek nakon deset godina prijavila da je silovana od strane optuženog. Imajući u vidu ovako date razloge prvostepenog suda, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da prvostepeni sud prilikom ocjene iskaza oštećene nije konkretno naveo u čemu se ogledaju nedosljednosti i nesigurnosti u iskazu oštećene u odnosu na odlučne činjenice, koji dio iskaza oštećene se ne slaže sa iskazima kojih svjedoka i u odnosu na koje dijelove, u čemu se ogleda neslaganje iskaza oštećene u odnosu na druge i u odnosu na koje dokaze koji su provedeni u postupku pred prvostepenim sudom.

Također, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je u pobijanoj presudi u potpunosti izostala ocjena iskaza oštećene i iskaza, te Nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatrijske i psihološke struke, kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi. Naime, odredbom člana 296. stav 2. ZKP FBiH je propisano da je sud dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana. Kako je prvostepeni sud pomenute dokaze propustio cijeniti u skladu sa navedenom zakonskom odredbom, na što se osnovano žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje, a navedeno je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, time je učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članom 296. stav 2. ZKP FBiH. Osim toga, kako prvostepeni sud nije otklonio navedenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju mu je ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 Kž od 06.09.2023. godine, to je učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH, jer je takvo postupanje prvostepenog suda bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Naposljetku, kako je ovaj sud našao da je prvostepeni sud postupio protivno odredbi člana 296. stav 2. ZKP FBiH, odnosno da je u pobijanoj presudi izostala savjesna ocjena svakog dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi sa ostalim dokazima, te razlozi suda nakon izvršene savjesne ocjene dokaza o dokazanosti ili nedokazanosti odlučnih činjenica, osnovano se žalbom kantonalne tužiteljice ukazuje da je prvostepeni sud pozivajući se na član 3. ZKP FBiH – načelo in dubio pro reo, učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2., u vezi sa članom 3. ZKP FBiH i da je to bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude. Ovo stoga, što primjena principa in dubio pro reo podrazumijeva obavezu suda da izvrši savjesnu ocjenu svakog dokaza pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima, da pri tome da ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, te da na osnovu takve ocjene dokaza izvede zaključke o dokazanosti ili nedokazanosti određenih odlučnih činjenica, pa tek u slučaju ako i dalje postoji sumnja u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, tu sumnju sud rješava presudom na način koji je povoljniji za optuženog. Obzirom da pobijana presuda sadrži nedostatke u smislu savjesne ocjene dokaza (o čemu je naprijed bilo riječi), to je prvostepeni sud nepravilno primijenio odredbu člana 3. ZKP FBiH, a navedeno je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude, u smislu odredbe člana 312. stav 2. ZKP FBiH. Kako prvostepeni sud nije otklonio ni ovu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka na koju mu je ukazano rješenjem Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 KŽ od 06.09.2023. godine, to je učinjena i bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 331a. stav 4. ZKP FBiH, jer je takvo postupanje prvostepenog suda bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

Obzirom da je, iz navedenih razloga, utvrđeno da su učinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, to je ovaj sud na osnovu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH, uvažavanjem žalbe kantonalne tužiteljice pobijanu presudu ukinuo, te kako je presuda u ovom predmetu već jednom bila ukinuta, u skladu sa članom 325. ZKP FBiH odredio održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine.

Kako je pobijana presuda ukinuta zbog navedenih bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, ovaj sud se nije upuštao u ocjenu žalbenih navoda kantonalne tužiteljice kojima se prvostepena presuda pobija zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Na pretresu pred ovim sudom će se, u skladu sa članom 332. stav 2. ZKP FBiH, preuzeti dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka i po potrebi izvesti i novi.

Zapisničarka
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednica vijeća
Ismeta Mujanović,s.r.